

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ПЕРЕДМОВА

від 19 червня 2024 року

У березні 2023 року за наполяганням своїх друзів я, перебуваючи на посаді Головнокомандувача Збройних сил України, взяв до рук перо й почав писати книжку.

Друзями, які спонукали мене до цього, були нині покійний Геннадій Частяков і Юрій Пацук, якого я на той час знав мало. Геннадій був людиною імпульсивною й генерував ідеї з такою швидкістю, що інколи просто не вистачало часу їх навіть вислухати. З ідеєю ж книжки склалось дещо інакше. Ми обговорювали її десь з пів року, а може й більше. Він, мабуть, розумів, що зачепив мене цією пропозицією. Але одне — загорітися наміром, а інше — втілити його в життя.

Війна саме набирала обертів і зовсім не залишала часу ні на що, хіба на довгі роздуми, які приносило з собою неспокійне безсоння. Та незмога заснути і важкі думки підштовхували до роботи вночі. І я вже майже погодився розпочати й шукав підхожої миті, коли якось на своєму робочому столі побачив два томи в ошатній палітурці: «Спогади про Другу світову війну» Вінстона Черчилля.

Зазвичай у цей час я готувався до роботи з командирами й планував день. Та цього разу всю мою увагу прикували книжки.

З обкладинки першого тому на мене дивився сам Вінстон-Леонард Спенсер-Черчилль. Його погляд був такий серйозний,

що в цілковитій тиші великого кабінету мені здалося, що зараз я триматиму чи не найважчий екзамен у своєму житті. Якись нотки сумніву та страху стали пробиратися до моєї душі. «Історична думка» — так було написано у верхньому лівому кутку. В якусь мить мені, чоловікові, який рідко сумнівався у власних силах, стало зовсім не по собі. Це вже згодом я зрозумію, з якою великою людиною зустрінуся на сторінках, що вона їх написала. А сьогоднішня втісячне підтверджує, що саме він мав з'явитися для всього світу, щоб врятувати людей, які в ньому живуть. Але тоді мурашки побігли по моїй спині і я, скажу відверто, засумнівався, що впораюся із тим, щоб написати власну книжку.

Задум розповісти про Другу світову війну прийшов до Черчилля ще зі вступом на посаду прем'єр-міністра 1940-го, а отже, на той час йому було вже шістдесят шість. І цей погляд на обкладинці немов промовляв до мене: ну що, хлопчику? Подужаєш?

Я відчув розпач. Розумів, що не зможу і що зовсім не готовий. Про що я можу розповісти і, найголовніше, навіщо? Ці сумніви навіювали смуток і схилили до рішення: мабуть, не варто й починати.

Мої роздуми перервав телефонний дзвінок комутатора.

— Пане генерале, особовий склад та засоби зв'язку до роботи готові, — повідомив черговий спокійним голосом.

— Дякую, спускаюсь, — поклавши стосом до шафи книжки, я попрямував до зали бойового управління.

Пізно вночі, закінчивши роботу з паперами і повернувшись у свій кабінет, я все ж дістав перший том з серйозним обличчям автора й занурився в читання.

* * *

Сьогодні, коли від тієї ночі, як я знову подивився в очі суворому прем'єр-міністрові та поринув у його спогади, пройшло майже півтора року й відбулася купа подій, які круто змінили моє життя, а моя перша книжка вже завершена, я знову і знову питаю себе: для чого я це зробив?

Я не думав про це, коли довгими ночами разом з дружиною народжував сторінки рукопису, який вона потім до ранку розбирала і знову збирала, щоб передати їх нашому другові Юрію Пацуку, який розшифровував і набирав те, що я написав від руки. Я гадав, що це триватиме вічно: йтиме війна, а я збиратиму докупи все, щоб нічого не пропустити. Я боявся, що історію можуть переписати. Вони це робили сторіччями і роблять тепер. Тому писав. Але я помилявся. Їхня мета—не тільки історія. Вони прийшли знищити нас фізично й довести, що нас не було. Війна дійсно глобальна. Хоч на полі бою вона стає більш технологічною, проте точиться не тільки на землі, у повітрі і морі.

Коли все почалося, наші партнери давали три дні, щонайбільше тижні, після яких нас не стане. А ми є! Ми стійко опираємося, не зважаючи ні на що. І якщо на полі вже навчилися битися по-справжньому, хоча і встрягли в затяжну криваву війну, то в змаганні за наш розум та душі, як і сто років тому, переможні перспективи поки що не проглядаються. Цинічні вороги, неспроможні досягти бажаного на фронті, на жаль, поки що не мають жодних обмежень у медіапросторі та Інтернеті. Вони використовують адмінресурс і підміну понять з єдиною метою—вбити в нас віру у власні сили.

Тому ми маємо битися всюди, де тільки можемо, битися там, куди закинула нас доля!

Вже працюючи над книжкою, я чітко вирішив розділити її наповнення. Ця частина роботи призначена передовсім для молоді. Мені надважливо, щоб юнаки і дівчата, які вступають у доросле життя, думали над усім, що відбувається. І найголовніше, щоб вони розуміли: думати потрібно на всіх поворотах долі. А ще молодь має повірити тому, що я зараз скажу: доля у ваших руках! І навіть коли вас намагатимуться збити зі шляху, ви маєте залишатися людяними і боротися за свою мету. Тому перша частина майбутньої трилогії, яку ви тримаєте в руках,—це не моя автобіографія і не мої мемуари. Це розповідь про мене. Для людей, які мене особисто не знають. Це оповідь про мою приватну війну. Рано чи пізно

ворог скаже: його не було, як не було і вас усіх. І хтось в це повірить.
А ми ні. Бо ми вже заплатили. І ми не продаємося.

Ми були, є і будемо! І ми продовжуємо битися!

Восени 2023 року я нарешті знайшов час і сили відчинити книжкову шафу. Я знав, що шукаю. Ось вони, затиснуті такими ж солідними виданнями. Найвідоміший доробок одного з найвизначніших політичних та державних діячів чекав на мене майже пів року. «Ну, що, — подумав я, витягаючи новенький двотомник зі щільної полиці, — час настав!» Ще не поклавши книжки до портфеля, щоб забрати додому, я усміхнувся: з обкладинки другого тому видання на мене вже дивився не суворий чоловік, а добродушний дідусь з лагідним та відкритим обличчям, на якому сяяла фірмова усмішка. «Оце так діло! Невже я цього заслужив?» — подумав і теж усміхнувся.

Ну що? Всім привіт!

25 березня 2023 року, 1-ша година 13 хвилин ночі.

Треба починати. Треба! Суперечливі почуття. В голові каша. Але є бажання. Велике! Це правда. Правда в тому, що я, мабуть, завжди цього хотів. Мільйон разів уявляв собі, як це робитиму— писатиму. Я навіть знав, з чого почну. Завжди знав.

А хотів я почати так: «Моєму дідові, Кондратенку Василеві Сергійовичу, учасникові Другої світової війни, присвячується». Не знаю вже, коли й чому виникла ця думка, призабулося, але, мабуть, глибока повага, величезна любов до дідуся і та наука, яку він у мене вклав, спонукали й зобов'язували мене написати цю книжку і почати її саме такими словами.

Думка ця не полишала мене ніколи. Вона завжди невідступно була зі мною, але... Чи прийшов для цього час, чи зробив я щось видатне у своєму житті, чи досяг чогось на своєму шляху, щоб це описати і, найголовніше, — присвятити це все йому? До сьогоднішнього вечора — ні. Точно ні.

Але події останнього року наполегливо підштовхують мене взяти до рук перо. І я згоден зі своїм новим товаришем Юрієм Пацуком: написання цієї книжки — вже не просто бажання, це обов'язок.

Я хочу розказати правду про життя й події, що приголомшили мене, моїх рідних і близьких, друзів та побратимів, про той звивистий шлях, що привів нас у тяжкий лютий 2022 року. Хоч точно, все починалося значно раніше, ніж я можу пригадати, настільки раніше, що й страшно уявити.

Але я намагатимуся. Я зобов'язаний. Я зроблю. Значною мірою й тому, що «Моему дідові...».

Щоб розпочати свою розповідь, раз я вже наважився, треба згадати найголовніше. Згадати тих людей, події та обставини, які сколихнули мою свідомість й змінили життя. Так змінили, що я, врешті-решт, став тим, ким є тепер, коли взявся за перо. Безумовно, це буде важко, але й вельми цікаво. Адже саме ці люди й обставини привели мене до себе, такого, яким я є.

Щоб відновити в пам'яті те, що було ключовим, треба повернутися назад. Дуже далеко. А саме в ту мить, коли я почав запам'ятовувати. І хоч як дивно, запам'яталося багато, особливо запахи. Це для мене захопливо й дивовижно.

Та все ж перед тим як почати, я хочу викласти певні застереження — для себе і для вас, хто тримає в руках цю книжку.

Не вважайте це слабкістю, але «юний автор» боїться невідомості. Невідомості, що притаманна кожному незвіданому шляху. Невідомості, що постає перед кожним, хто починає роботу на новій ниві. Коли виникає страх: а якщо не зможу? От і я боюся, що не зможу, беручись за цю відповідальну роботу. Прочитавши багато книжок, полюбивши їх та їхніх авторів, боюся, що не зможу бути таким же красномовним. Боюся бути неточним або надто прискіпливим і дуже не хочу виявитися статистом. Хочу бути цікавим людям різного віку й інтересів. А бути нецікавим — боюсь.

А ще, мабуть, дуже боюся своєї біографії, історії свого життя, адже вона склалась не як у героя красивого роману. Вона була

тяжка і не завжди мені приємна. Скажу відверто: я часто сам собі її додумував й догравав, виправдовував себе. І все було б добре, та головний герой все ж має бути героєм, і той, хто прочитає, можливо, прагнучим жити подібно, вважаючи, що це шлях до успіху й перемоги. Але...

Я буду чесним і про те, що мені не подобається, промовчу. Але тільки про те, що не подобається і чого не люблю у своєму житті. А може, й не промовчу. Але обіцяю: якщо десь, можливо, я не буду точним, однак точно буду чесним.

Коли пишу ці слова, ці рядки, серце калатає, а енергія вирує. Треба розпочинати! Що ж. В добру путь! Пробач мене, читачу, якщо я розчарую тебе. Але я зроблю все можливе й неможливе, щоб виправдати твої очікування.